

Informe sobre els espais boscosos de les riberes del Túria

Autor: Comissió de Promoció Cultural

Coordinadors: Vicent Àlvarez, Jesús Huguet, Manuel Sanchis-Guarner

Aprovació: Ple de 22 de desembre de 2006

Antecedents

Amb data 28 de juliol de 2006 es va donar entrada en el registre del Consell Valencià de Cultura a un escrit de la Coordinadora Ciutadana dels Boscos Metropolitans, signat pel Sr. Xavier Mayoral com a president i en representació de l'entitat.. En l'escrit se sol·licitava al Consell Valencià de Cultura que redactara un informe sobre el valor cultural, històric, arqueològic, paisatgístic i mediambiental de l'espai natural dels boscos de les Riberes del Túria, el qual forma part de l'àrea metropolitana de València, i s'adjuntava una extensa documentació integrada per la relació de béns patrimonials afectats i d'espais naturals, i per les disposicions autonòmiques a les quals es farà referència en l'informe present.

Seguint el tràmit reglamentari, la Comissió de Govern va encarregar a la Comissió de Promoció Cultural l'elaboració de l'informe, i esta va constituir un grup redactor format pels consellers Manuel Sanchis-Guarner i Jesús Huguet, de la mateixa comissió, i Vicent Àlvarez, president de la Comissió Jurídica.

Visita del grup redactor de l'informe

El dia 11 d'octubre de 2006 els consellers més amunt citats van visitar la zona acompanyats per experts, partint de Pedralba i accedint a diversos punts del curs del riu i a les masses boscoses de la Pea, les Rodanes i la Vallesa, l'última de les quals és reclamada per les poblacions limítrofes com a espai públic.

L'espai en qüestió, que comprén tot el curs últim del riu fins al punt en el qual perd el seu cabal, travessa per diversos termes municipals, tots ells de la província de València, i inclou terrenys de titularitat privada, en els quals s'observa un procés urbanitzador, tant de cases de segona residència com de primera. També presenta

línies de conducció elèctrica que ja que han provocat alguns incendis i que caldria soterrar.

S'ha de fer constar que, gràcies a les dificultats d'accés, tant l'aigua com els marges del riu es troben en bon estat, i seria possible restablir sendes o rutes vora riu, ara tapades per canyars que fan difícil transitar-hi, respectuoses amb el medi. Un exemple d'esta possibilitat és el condicionament actual de la zona de l'antic pont de Riba-roja.

Per una altra banda, en este espai es troben important béns culturals, com restes arqueològiques i paleontològiques, fauna i flora importants, un patrimoni hidràulic rellevant, vies pecuàries i altres elements etnològics.

Normativa legal

Per l'Orde de 27 de juliol de 2006 la Conselleria de Territori i Habitatge va acordar iniciar la tramitació del Pla d'ordenació dels Recursos Naturals del Túria, com a pas previ per a la posterior declaració com a espai natural protegit, d'acord amb la Llei 11/1994.

Esta ordre sotmet a autorització prèvia qualsevol intervenció en l'espai delimitat, el qual coincideix amb la proposta objecte del present informe.

Per tant, els municipis afectats, que són València, Mislata, Quart de Poblet, Manises, Paterna, Riba-roja de Túria, l'Elia, la Pobla de Vallbona, Sant Antoni de Benaixeve, Benaguasil, Lliria, Vilamarxant, Xest i Pedralba, han de sotmetre la seua actuació, el allò que afecta el futur marc, a les directrius autonòmiques.

Per una altra banda, en els béns singulars amb protecció patrimonial reconeguda s'ha d'atendre a les normes i plans de protecció corresponents, com es determina en la legislació aplicable mediambiental i urbanística.

Conclusions i recomanacions

1.- Les Riberes del Túria en el seu tram metropolità presenten uns valors paisatgístics i mediambientals molt rellevants que fan necessària la seua declaració com a parc natural. Esta declaració ha de preveure el corresponent finançament i també les mesures administratives efectives per garantir la conservació. En este punt és de gran importància que es fixe una limitació de les urbanitzacions que estan fent-se a la zona.

2.- Donada l'existència de béns protegits i d'altres protegibles de valor patrimonial, tals com monuments, jaciments i altres, caldria un pla integral i coordinat per a millorar-ne els entorns protegits i evitar-hi actuacions negatives, amb la declaració de Parc cultural o Parc natural o una altra d'equivalent.

3.- L'educació per al respecte del medi i del patrimoni exigeix una atenció especial. En este sentit, es recomana la realització de campanyes de conscienciació de la ciutadania a les zones afectades.

4.- L'aprofitament del llit del riu per a obrir sendes i rutes respectuoses amb el medi podria ser una via educativa i d'esplai per a tota l'àrea metropolitana.

5.- Hi ha a la zona restes de defenses de la guerra civil, part de la nostra memòria col·lectiva, que podrien condicionar-se per donar-los un ús educador i de promoció de la cultura de la pau.

6.- Seria recomanable facilitar l'accés des del parc als béns d'interés cultural o de rellevància local pròxims que es troben fora del seu espai.

7.- Caldria delimitar una zona de transició entre el parc i les àrees urbanes o urbanitzables.

8.- El present informe es traslladarà al peticionaris, a la Conselleria de Territori i Habitatge, a la Conselleria de Cultura i als ajuntaments dels municipis afectats.